

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

DN-WAN.055.20.2025.MK

Warszawa, 10 lipca 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację nr 10574

Szanowny Panie Marszałku,

składam na Pana ręce odpowiedź na interpelację Posłanek na Sejm RP – Pani Marii Małgorzaty Janyski, Pani Krystyny Sibińskiej oraz Pani Zofii Czernow w sprawie sytuacji doktorantów czwartego roku szkół doktorskich, którzy po formalnym zakończeniu cyklu kształcenia tracą prawo do stypendium doktoranckiego, ubezpieczenia zdrowotnego i ulg w transporcie publicznym.

Szanowne Panie Posłanki,

w odpowiedzi na interpelację pragnę przekazać, że jednym z elementów reformy systemu szkolnictwa wyższego i nauki było wprowadzenie, w miejsce studiów doktoranckich, szkół doktorskich. Rozpoczęły one działalność z dniem 1 października 2019 r. – w oparciu o regulacje ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą PSWN”.

Wobec tego w kontekście zapytania, które jest treścią interpelacji pragnę nadmienić, że Ministerstwo nie planuje wprowadzenia stypendiów dla doktorantów, którzy przedłużają kształcenie w szkołach doktorskich. Jednakże decyzja o stosownym wsparciu finansowym takich doktorantów może zostać podjęta, w ramach posiadanych środków, przez podmioty prowadzące szkoły doktorskie.

Pozwolę sobie również wyjaśnić, że doktoranci podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym (emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu) w okresie otrzymywania stypendium doktoranckiego. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne doktorantów stanowi kwota otrzymywanego stypendium doktoranckiego. Informuję, że Ministerstwo nie prowadzi prac, których celem byłaby zmiana wskazanych zasad. Jednakże w kontekście ubezpieczenia zdrowotnego wyjaśniam, że doktoranci, także ci, którzy nie pobierają stypendium doktoranckiego, podlegają temu ubezpieczeniu. Wyjątkiem są doktoranci, którzy mają inny tytuł do tego ubezpieczenia albo są zgłoszeni do ubezpieczenia zdrowotnego jako członkowie rodziny. Obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego powstaje z dniem złożenia oświadczenia o niepodleganiu obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu, nie wcześniej jednak niż z dniem rozpoczęcia

pierwszego semestru kształcenia, a wygasa z dniem ukończenia kształcenia w szkole doktorskiej albo skreślenia z listy doktorantów.

Natomiast odpowiadając na pytanie o ulgi w przejazdach środkami transportu zbiorowego proszę pamiętać, iż to stosowne władze szczebla samorządowego posiadają możliwość przyznania takich ulg i w poszczególnych miastach takie zniżki już funkcjonują. Zatem wszelkie próby zabiegów o wprowadzenie tego typu benefitu dla doktorantów powinny być podejmowane względem przedstawicieli władz samorządowych.

Ponadto w kontekście przedmiotowego zapytania pozwolę sobie również nadmienić, iż ustawa PSWN zabezpiecza interesy doktoranta w przypadku zaprzestania kształcenia w szkole doktorskiej (zapewnienie przeniesienia do innej szkoły albo pokrycie kosztów postępowania w sprawie nadania stopnia doktora). Ustawa PSWN przewiduje także uprawnienia pracownicze – przerwy wypoczynkowe i zaliczenie okresu kształcenia do stażu pracy. Zagwarantowano ustawowo prawo do zawieszenia kształcenia na okres odpowiadający czasowi trwania urlopu macierzyńskiego, ojcowskiego lub rodzicielskiego, w trakcie którego doktorantowi nadal przysługuje stypendium doktoranckie. A okresu wypłaty w takim przypadku nie wlicza się do łącznego 4 letniego okresu pobierania stypendium.

Podsumowując, przepisy w dość zaawansowany sposób wspierają na płaszczyźnie materialno-ekonomicznej doktorantów w prowadzeniu badań naukowych. Niemniej starając się uczynić zadość zapytaniu Pań posłanek proszę przyjąć następujące informacje dotyczące działań resortu mających na celu wsparcie materialne doktorantów.

Ministerstwo pozostaje w stałym kontakcie ze środowiskiem doktorantów. Wszystkie sygnały kierowane do resortu, czy to od Krajowej Reprezentacji Doktorantów, czy też indywidualnie od uczestników kształcenia są na bieżąco analizowane, a zawarte w nich postulaty w miarę możliwości realizowane. Przykładem tego są konkretne działania mające na celu poprawę sytuacji materialnej oraz dobrostanu środowiska doktorantów. Do tego typu działań należało m.in. zniesienie od 1 października 2023 r. zakazu zatrudnienia doktoranta jako nauczycieli akademickich lub pracowników naukowych. Zmiana została wprowadzona ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – *Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 1672, z późn. zm.). Jest to istotny zabieg w kontekście możliwości dodatkowego zabezpieczenia sytuacji materialnej doktorantów.

Ponadto doktoranci kształcący się w szkołach doktorskich mają prawo do korzystania przez okres kształcenia (4 lata) z preferencyjnego kredytu studenckiego z dopłatami do oprocentowania z budżetu państwa oraz korzystnymi warunkami zaciągania kredytu oraz jego spłaty. Jednocześnie została zachowana także możliwość ubiegania się doktoranta o środki z programów grantowych, a także z programów stypendialnych oferowanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz osoby fizyczne i prawne. Doktoranci mają również prawo ubiegania się o stypendium ministra dla wybitnych młodych naukowców.

Nawiązując do skutków pandemii, które nadal mają swoje oddziaływanie na społeczeństwo i tym samym na doktorantów prowadzących badania naukowe pragnę przytoczyć przykład konkretnej pomocy Ministerstwa dla tej grupy. Ze względu na sytuację związaną z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2, podjęto wiele działań mających na celu zapobieżenie negatywnym skutkom związanym z pandemicznymi ograniczeniami. Zwróć uwagę na *Komunikat kierowany do podmiotów prowadzących szkoły doktorskie w sprawie możliwości przedłużenia terminu złożenia rozprawy doktorskiej w związku z sytuacją pandemiczną*. Ministerstwo poinformowało w nim, że istnieje możliwość uwzględnienia okoliczności związanych z pandemią przy rozpatrywaniu umotywowanych wniosków doktorantów o przedłużenie terminu złożenia rozprawy doktorskiej, także w przypadku, gdy w treści regulaminu szkoły doktorskiej nie zawarto bezpośredniego odniesienia do sytuacji związanej z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2. Wskazano także,

że doktoranci, w stosunku do których zostałaaby podjęta decyzja o przedłużeniu terminu złożenia rozprawy doktorskiej, byłiby nadal wliczani do składnika doktoranckiego subwencji. Podmioty prowadzące szkoły doktorskie – w zależności od własnej sytuacji finansowej – mogłyby więc przyznać tej grupie doktorantów, którzy przekroczyli łączny okres 4 lat otrzymywania stypendium doktoranckiego w szkołach doktorskich, środki na przygotowanie rozprawy doktorskiej, niebędące stypendium doktoranckim.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Karolina Ziolo-Pużuk
Sekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.